

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

XIV. seja dne 17. julija t. l.

(Konec.)

Pri nadaljevanju specialne razprave o proračunu je pri poglavju „občila“ govoril zopet posl. Pakiž. Zavzel se je zopet za postajo v Žlebiču, rekši, da, kdor z zlato roko trka, tistemu se odpre, naj se torej odpre tudi njemu, saj so interesentje potrkali z zlato roko in ponudili prispevkov za to postajo v znesku 2525 K. Apeliral je na gospode „pri zeleni mizi dolenskih železnic“, naj pomorejo ljudstvu, naj zgrade to postajo in podaljšajo železnico do So. dražice, češ, saj tako govori zadnjikrat, saj dela svoj politični testament, naj torej store, za kar prosi.

Posl. Pfeifer je predlagal, naj vojni erar prispeva k vzdrževanju mosta čez Savo pri Krškem.

Poročevalec Hribar je rekel, da želi posl. Pakižu, da bi dosegel postajo, za katero se zavzema. Pakiž je rekel, do govori zadnjikrat v deželnem zboru. Morebiti to ni res, vsaj poročevalec bi želel, da bi mogel Pakiž v prihodnjem zasedanju povedati, da je dosegel žlebiško postajo. Gosp. poslanec Žlebič, pardon, Pakiž se je zadnjič celo kakor Bankov duh prikazal radi te zadeve tudi v finančnem odseku in prosil za Žlebič.

Poročevalec je dobro pogodil, ko je rekel, da je ginjaivo gledati, s kako vnmemo se poganja posl. Pakiž za postajo v Žlebiču. Komaj je bil posl. Pakiž v zbornici končal, začel je v hodniku novič — morda stotikrat — obdelavati razne gospode zaradi žlebiške postaje. Obdelaval je gospoda deželnega predsednika, obdelaval predsednika dolenskih železnic barona Schwegla s tako vnmemo, da se mu je morala ekselencia takorekoč iz rok iztrgati, obdelaval je upravnega odbornika dolenskih železnic dra. Tavčarja, sploh vsacega, kdor ima kaj vpliva, in res je te gospode zelo omeščal, tako da ima veliko upanja, da svoj namen doseže.

O razširjenju domobranske vojašnice v Ljubljani je poročal posl. Kalan, ki je predlagal: I. Stavišče mej sedanjo vojašnico in klavnico, na katerem se sedaj namerava razširjalna zgradba domobranske vojašnice, in ki je last dežele kranjske, od stopi se mestni občini ljubljanski pod sledečimi pogoji: 1.) da mestna občina ljubljanska pridobi na severni strani sedanje domobranske vojašnice ležeče zemljišče I. Perdanovih dedičev in gospe Kubelkove ter jih brez stroškov prepusti v last deželi kranjski, toda vojašnica se zgradi na tem svetu samo pod pogojem, da troški ne bodo večji, kakor bi bili v slučaju, ako bi se vojašnica zgradila na svetu ob Gruberjevem kanalu;

2.) da se mestna občina ljubljanska zaveže, da znotraj projektovanih stavbnih črt stavišča, ležečega med obstoječo domobransko vojašnico in Poljanjsko cesto pridobi ob svojih stroških še druga zemljišča, ako bi to zahtevalo dotično vojaško oblatvo ali pa če bi bilo treba iz kakršnega-koli drugega vzroka;

3.) da se mestna občina ljubljanska zaveže, povrniti deželi Kranjski vse večje stroške, ki ji dokazno narastejo vsled spremembe stavišča za razširjalno zgradbo vojašnice;

4.) da se opusti na severni strani sedanje vojašnice projektovana cesta ter se

na pristojnem mestu izposluje dotično odobrenje.

II V 13. seji z dne 1. maja 1900 pod točko I/3 storjeni deželnozbornski sklep se tako prenaredi, da se mestna občina ljubljanska zaveže, po dovršeni razširjalni zgradbi vojašnice za ostalo dobo svoje najemne pogodbe glede pehotne vojašnice plačevati na leto 8000 K prispevka.

O teh predlogih se je vnela živahna kontroverza mej posl. Hribarjem, ki je dokazoval, da je ta predlog za mestno občino nesprejemljiv, in mej deželnim glavarjem pl. Detelo. Proti odsekovemu predlogu je posl. Hribar postavil predlog: Sklep deželnega zbora, ki je bil storjen v XIII. seji dne 1. maja 1900, se premeni tako, da se deželni odbor pooblašča voditi nadaljnja pogajanja z mestno občino glede prispevka za razširjenje domobranske vojašnice in vse za oddajo stavbe potrebno ukreniti, ako se dosežejo ugodnejši pogoji, kakor so tisti, ki jih je mestni magistrat dne 10. julija naznanil.

Pri glasovanju so bili sprejeti vsi predlogi odsekov.

O zadnji točki dnevnega reda, o prošnji trgovske in obrtne zbornice za prispevek za ustanovitev višje trgovske šole v Ljubljani, je poročal posl. Hribar, ki je vsestransko obrazložil važnost tega zavoda in njegov pomen ter orisal v glavnih potezah njegovo uredbo. Predlagal je: Deželni zbor pripozna, da bi bila ustanovitev višje trgovske šole v Ljubljani koristna; v skladu tega se naroča deželnemu odboru, naj glede uredbe take šole in glede stroškov stopi v zvezo s trgovsko in obrtno zbornico ter o tem deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju poroča in stavi primerne predloge, pri čemur pa se mora držati načela, da deželni prispevek ne sme presegati 10.000 K na leto.

Posl. dr. Schaffer je izjavil, da mora biti ta zavod vsem sinovom dežele kranjske v jednaki meri pristopen, na kar je bil odsekov predlog soglasno sprejet.

S tem je bil dnevni red zadnje seje v tem zasedanju in v tej funkcijski dobi končan.

Deželni glavar pl. Detela je dejal, da je v trenutku, ko se deželni zbor razide, umestno, ozreti se na minolo šestletno dobo njegovega delovanja. V prvi vrsti je upoštevati, kaj je deželni zbor storil na polju zakonodajstva. Sklenil je 60 zakonov, mej katerimi so jako dalekosežni, tako stavbni red za Ljubljano, zakon o oprostitvi državne davčne olajšave deležnih poslopij, volilni red za mesto ljubljansko, volilni red za deželni zbor, s katerim so se uvedle direktne volitve v kmetskih občinah, zakon o ustanovitvi zaklada za melioracije in javna dela, statut o hiralski ustanovi povodom cesarjeve petdesetletnice, zakon o učiteljskih plačah in pokojninah in več drugih. V kulturnem oziru se je mnogo storilo. Številke govore najbolje. Tako je potrebščina za šolstvo znašala pred šestimi leti 685.750 K, zdaj pa znaša 949.028 K. Če se vsteje še to, kar je žrtvovala dežela za razne druge kulturne zavode, zlasti pa, da se je sklenilo, tekom desetih let naložiti za univerzo vsako leto 50.000 K, potem se mora priznati, da žrtvuje dežela z ozirom na svoje skromne finančne razmere jako veliko za kulturne namene. Dobra tretjina vseh deželnih dohodkov se žrtvuje za šolstvo in za kulturne namene.

Druga važna naloga, s katero se je bavil deželni zbor, je deželna kultura. V tem oziru se je silno veliko storilo. Ljudstvo časih še pojma nima, koliko je dežela storila samo za obnovo vinogradov. Dežela je dala 437.350 K brezobrestnih posojil. Pri tem je na obrestih in na obrestih od obresti izgubila okroglo 400.000 K, kar je naravnost ogromna svota in so tisti, ki so dobili posojila, pač lahko jako zadovoljni.

Zelo veliko se je storilo za vodovode. Zagotovilo se jih je mnogo in mej temi nekaj posebno velikih, tako črnomaljski in novomeški. Z ozirom na davčno moč dežele in z ozirom na število prebivalstva se mora reči, da je kranjska storila toliko, kakor nobena druga dežela.

Sploh je deželni zbor vestno izvrševal vse naloge, ki jih je prevzel.

Za ceste se je v minulih letih žrtvovalo 200.000 kron. Kranjske ceste so v tako dobrem stanu, kakor malokje. Tudi za železnice je dežela veliko storila. Dolenskim železnicam je iz naslova garancije plačala 330.619 K in izdala je 40.000 K za glavinske delnice vrhniške železnice.

Takisto je dežela mnogo žrtvovala za dobrodelne naprave. V minulih funkcijski dobi se je izvršila zgradba dež. bolnice v Ljubljani. Ta je veljala 1.440.000 K. Za blaznico se je izdalo 90.000 K, vrh tega pa se je mnogo žrtvovalo za Kranjce, ki so bili oskrbovani v tujih bolnicah. Torej tudi humanitarnih namenov ni dež. zbor zanemarjal.

Iz vseh teh podatkov je vidno, da je deželni zbor resno in vstrajno delal. Da je mogel doseči tako lepe uspehe, za to se je zahvaliti temu, da so se obravnave vršile mirno in stvarno. Taki viharji, kakor drugod, se v našem dež. zboru niso primerili. Tu nismo doživeli ne obstrukcije, ne secesije. To je vzrok, da smo mogli toliko koristnega storiti. Meni je bil s tem posel zelo olajšan in jaz se zahvaljujem vsem poslancem, brez razlike strank, za dobrohotno potrpežljivost, s katero so me podpirali in za naklonjenost, ki so mi jo izkazovali.

K temu uspešnemu delu dež. zbora je mnogo pripomogel tudi ekselencia gospod deželni predsednik, ki se je z vso vnmemo udeleževal ne samo razprav v zbornici, ampak tudi neutrudno sodeloval v odsekih ter bil vplivni posredovalec naših želj pri osrednji vladi. Mislim, da govorim vsem poslancem iz srca, ako izrazim Nj. ekselenci najtoplejše zahvalo dežele (Živahni dobro-klici.)

Nemški nadaljuje, je rekel dež. glavar, da je letos 40letnica dež. zbora. Prvi dež. zbor se je sešel 6. aprila 1861 pod predsedstvom barona Codellija; udeležil se ga je kot zastopnik vlade dr. Ullepitsch pl. Krainfels. V svoji seji dne 8. aprila je prvi dež. zbor sklenil adresu, v kateri se je cesarju izrekla zahvala, da je podaril narodom drž. osnovne zakone.

(Slovenski). Tudi mi imamo vse vzroke, da ponavljamo ono zahvalo. Cesar nam ni samo ustavo dal, ampak je tudi ščitil z močno roko. Tej zahvali hočemo dati izraza s tem, da zakličemo Nj. Velikanstvu presvetlemu cesarju trikrat Slava in Hoch.

Poslanci so se stoji odzvali glavarjevemu pozivu in zaklicali trikrat Slava in Hoch.

Dež. predsednik baron Hein (slovenski) se je najprej zahvalil za prijazne be-

sede ter mu v imenu cesarske vlade izrekel najtoplejše zahvalo za trudapolno delovanje in za objektivnost, s katero je vodil obravnave v celi dobi.

Minolo funkcijsko dobo visokega deželnega zbora vojvodine kranjske je gospod deželni glavar narisal z živahnimi barvami in neovrgljivimi številkami. Kdor objektivno sodi, mora priznati, da je bilo delovanje deželnega zbora izredno plodonosno, in da si je zbornica pridobila velike zasluge za blagor domovine. Če je v srcu naroda, če je v srcu prebivalstva iskra hvalečnosti, potem morajo tudi volilci to pripoznati. Sprejmite zahvalo cesarske vlade za to delavnost na vseh poljih, toplo zahvalo tudi za dobrohotno prijaznost, katero je vlada našla vsikdar v zbornici.

(Nemški). Tej zahvali naj dodam še željo, da bi se tudi v prihodnjih letih v dež. zboru delovalo s tisto objektivnostjo, s tisto modro uvidevnostjo in tako stvarno, kakor doslej. Iz vsega srca Vam kličem: Auf Wiedersehen! Na svidenje! (Živahno odobravanje.)

Posl. Grasselli je rekel, da je parlamentarno življenje podobno morju, v katerem se časih iskrijo solčni žarki, drugič pa valovi preplavljajo ladjo, če ni krmlarja, ki jo srečno pripelje iz viharje. Razprave v deželnem zboru so bile navadno mirne, v spomin pa se nam vsiljuje neprijetno dejstvo, da so tudi tu časih divjali boji in bile viharne seje. Treba je bilo mirne in previdne roke, da je pomirila te viharje. Hvaležni moramo biti, da smo imeli predsedstvo, kateremu se je posrečilo, držati razprave v pravih mejah. Bodi g. deželnemu glavarju in njegovemu g. namestniku za previdno in prijazno vodstvo izrečena zahvala in jima želim v imenu narodnonaprednih poslancev, da bi jima po trudu mej zasedanjem deželnega zbora dobro del počitek. (Živahno pritrdjevanje.)

Posl. baron Schwegel se je v imenu veleposesnikov pridružil zahvali poslanca Grassellija in izrekel tudi dež. predsedniku zahvalo, da je pripoznal delovanje deželnega zbora in izrazil željo, naj bi se tudi v prihodnjem zasedanju delalo v tistem duhu kakor doslej.

Končno se je posl. Povše v imenu svoje stranke pridružil zahvali glavarju in njegovemu namestniku, rekši, da se je glavar vedno držal načela „fortiter in re, suaviter in modo“. Tako naj bi bilo v dež. zboru vedno. Vsak bodi kot mož Fortiter in re, a vedno „in modo suaviter“, vsi pa jedini v ljubezni do domovine.

Ko sta se še dež. glavar pl. Detela in glavarjev namestnik baron Liechtenberg zahvalila za te izraze pripoznanja, je dež. glavar zaključil sejo.

* * *

Pri poročilu o razpravi zaradi ustanovitve kmetijske šole na Gorenjskem smo izpustili izvajanja poročevalca viteza Langerja, ker jim ni bilo možno točno slediti. V tej razpravi se je šlo za dve načelni stališči. Jedno je zastopal posl. Lenarčič, čigar izvajanja smo v bistvu že podali, drugo je zastopal posl. vitez Langer. Da spozna občinstvo tudi to stališče in nagibe, ki so vodili dež. zbor, da je sprejel nasvete

vit. Langerja hočemo v naslednjem podati jedro teh izvajanj.

Poročevalec vitez Langer je najprej opozorjal na deželnozborski sklep iz leta 1900., s katerim se je dalo deželnemu odboru povsem pozitivno naročilo v svrhu ustanovitve nižje kmetijske šole v alpskem okrožju Kranjske, ter vzeti v zakup primerno posestvo. Žal, da je dež. odbor v tem oziru malo storil, in še to ni imelo uspeha. Dasi se dež. zbor že več let bavi s to zadevo in so storjeni izvršilni sklepi, vendar še ni premagano dež. odbora odlašanje in obotavljanje. Grm je tista senca, ki plaši od ustanovitve nove kmetijske šole. Vedno in vedno čujem nasprotnike gorenjske šole navajati kot glavni argument: „nazadnje nastane nov Grm“. K napravi drugega Grma nečem pripomniti. Začetkoma sedemdesetih let je bilo projektirano ustanoviti več nižjih kmetijskih, in sicer specialnih šol. Začelo se je s Slapom. Iz Slapa je nastal Grm, kmetijska šola, ki je stopila čez svoj okvir, ki je večkrat premenila svoje ime in je danes neka srednja stvar, ki ne spada v nobeno kategorijo, ki pa je absorbirala vse kmetijsko šolstvo v deželi.

Kmetijsko naše šolstvo je v Grmu obtičalo. In vendar so za pospeševanje kmetijstva potrebne kmetijske šole, zakaj te so, ako izpolnjujejo svojo nalogo, iztočišče dobrih skušenj v kmetijstvu, duševno središče kmetijskega napredka.

In naše kmetijstvo na Kranjskem, kakor tudi večinoma drugod v Avstriji, je napredka potrebno, kajti zaostalo je delež za kultiviranim inozemstvom, dasi so pri nas pogoji zanj, kolikor se tičejo zemlje in podnebja, večinoma ugodnejši. Za avstrijsko kmetijstvo se sicer mnogo stori, ali to ni vedno namenu primerno izvršeno. Z direktnimi darili v gotovini, oziroma s popustom davka je, izvzemši slučaj sile in pa premiranj, prav malo pomagano. Pred nekaj leti se je glavna svota zemljiškega davka znižala za dva milijona goldinarjev na leto. To je lepa svota. Toda povejte mi, ali mislite morda, da je vsled znižanja te svote le jedna sama kmetija v Avstriji zadobila le za jeden goldinar večjo trajno vrednost? Kaj pa bi se bilo z dvema milijonoma lahko storilo, če bi se jih bilo prav porabilo! Ako hoče javna uprava kmetijstvo pospeševati, mora zastaviti tam, kjer se da doseči trajna in kar mogoče ugodna poraba kmetijskih produktivnih sil, zlasti pri malih in srednjih kmetijah, zakaj to je gospodarska naloga kmetijstva. To se pa sedaj ne da drugače doseči, kakor z industrializiranjem kmetijstva in s tem, da se postavi na kupčijsko podlago.

Srečno tisto kmetijstvo, ki se more nasloniti na svojo bogatejšo sestro, na industrijo, ter ima pri njej kaj zaslужka, še srečnejše pa je tisto, ki se samo industrializira. Z industrializiranjem menim tako uredbo kmetijskih obrtovanj, da ista svojih produktov ne spravljajo v prvotni obliki na trg, ampak v boljši za porabo primernejši obliki. V to pa je treba industrijalnih uredb. Samo ob sebi se umeje, da zamo-rejo male in srednje kmetije kreniti na to pot samo z združenimi močmi, da se zamo-re to zgoditi le potom združništva. Samo zadruge zamorejo biti kmetijsko-industrijalna središča, le v zadruzah se zamore kmetijsko obrtovanje postaviti na kupčijsko podlago. Potem se razvije intenzivno gospodarjenje, zlasti če bode dobro, primerno urejeno kmetijsko šolstvo za voditeljico.

Kmetijsko šolstvo in združništvo sta tista pripomočka, katerima mora država dati sile, da povzdigneta kmetijstvo. Tu so izdatna denarna darila na mestu.

In zdaj, gospoda, stopimo v naše planinsko ozemlje. Kdor vidi sočnato travo planin, bi mislil, da je tod mleka v izobilju. A kako je v resnici? Blejska okolica n. pr. ni v stanu preskrbovati v poletju Bled z mlekom in se mora mleko tja dovažati od drugod. To pove mnogo. Kaj mislite, da tam ni pogojev za produkcijo mleka? Pogoji so dani, ali kmetijsko obrtovanje je tam na taki stopnji, da se brez vzgleda in brez pouka ne zna in ne more ganiti. Poglejte te lepe pogoje za dobro kmetijstvo! Mlekarstvo, ki bi moralo biti prvo, ki bi se moralo na združni podlagi centralizirati in v velikih sirarnicah industrializirati, je v planinskih naših krajih le po-

stranski zaslужek, glavno opravilo kmeta je vožarenje! Prebivalstvo je k temu prisiljeno, ker ne ve, kako naj se kmetija uredi, da bi moglo ob njej živeti, kako bi moglo več in boljših izdelkov producirati. Višja produkcija zahteva boljše obrtovanje, oboje pa se je naučiti samo v praktično urejenih šolah. Dajte Gorenjcem tako šolo!

V Ljubljani, 19. julija.

Krvavi dogodki v Stari Srbiji.

V onem delu Stare Srbije, ki leži med Črnogorom in Bosno ter Srbijo pa tudi v krajih, ki leže nekoliko južnejše, je prišlo med turškimi in krščanskimi prebivalci do krvavih pobojev. Srbi trdijo, da so krivi vsega turški uradniki. Mutesarif v Prištini, Djemal bay, je baje naravnost ukazal preganjati kristjane. Več Srbov so Bašibozuki in turški orožniki trpinčili do smrti. Cerkve v okolici Prištine so porušene. Albanci groze srbskemu konzulu v Prištini in srbskemu metropolitu v Prizrendu ter hočejo oba pregnati. Mufti v Prištini je sklical turške veljake ter sklenil v sporazumu z njimi, da je konzula in metropolita izgnati. V Prištino dovažajo Turki cele tolpe zvezanih Srbov iz Kolašina, kjer so bili trije Srbi celó ubiti, več pa jih je bilo ranjenih. Srbski poslanik Gruič je posredoval pri Porti v Carigradu energično, in vlada ga je odpravila z — obljubo, da se začne — preiskava.

Dogodki na Kitajskem.

Iz Pekina javljajo, da poslaniki očitno priznavajo, da je položaj zopet zelo resen, ker mirovna pogajanja se kar ne morejo dognati. Anglija in Rusija si stojita nasproti ter ni možno doseči med njima soglasja radi načrta, kako naj se izplačuje odškodnina. Vsi poslaniki so bili že splošna junija gledé tega načrta edini, ko je nakrat odrekla Anglija svoje pritrdilo, češ, da mora ščititi svoje trgovinske interese. Poslaniki neutralnih držav menijo, da bode morala ali Anglija ali Rusija bistveno odnehati, predno se doženo pogajanja. Anglični so svojo posadko v Tientsinu pomnožili. Iz Pekina poročajo nadalje, da zahteva Rusija, naj ji Kitajska odstopi okraj na Sjemipalalinski meji in del Tibeta. Rusija je stavila še druge pogoje, sicer pa zagrozila, da ne ostavi Mandžurije. Miru še ni na Kitajskem. Blizu mesta Tčunaj Šenhsiang se je vršil boj s Tunguzi.

Vojna v Južni Afriki.

Poročilo lista „Daily News“, da hoče Kitchener večino pešpolkov poslati v domovino, ako dobi namestu pešcev konjenike, katere bi z drugimi oddelki koncentriral ob železnici v Natal, Durban, Pietersburg, Johannesburg in Pretorijo, se prereka in hkratu tudi potrjuje. „Daily Mail“ poroča, da zapusti splošnega jeseni Južno Afriko 70 000 mož, med temi 30 bataljonov milice, vsa gardna brigada, več baterij, veliko število yeomanry in ženijskih čet, dočim bode 50 000 izbranih konjenikov v treh letih korih operiralo proti trem največjim oddelkom Burov. Konjenike pa bodo podpirali tudi pešci. Kitchener upa baje, da bode končal vojno do konca oktobra. Kje pa vzame vojni urad novih 50.000 za vojno sposobnih konjenikov, je še odprto vprašanje. Iz Bruslja poročajo, da je Botha sklenil postreliti vse angleške častnike, katere vjame, ako bode Kitchener res začel rabiti najskrajnejša in najbarbaričnejša sredstva proti borečim se Burov. „Klin s klinom“ bo potem geslo Burov. Zadnje čase so se pojavili Buri blizu Johannesburga in blizu Roodepoorta.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 18. julija.

Seji je predsedoval župan Hribar. Overovateljema zapisnika sta bila imenovana občinska svetnika Plantan in dr. Tavčar.

Župan je naznanil, da je bilo pretekli teden pregledovanje topničarske vojašnice. Pokazalo se je, da nobena greznica ni vodotesna, in da so temeljni zidovi jako slabi. Župan je zahteval, da mora „Unijonska stavbna družba“ vse na svoje stroške izvršiti. Unijonska družba je sedaj naznanila, da bo greznice sama popravila in izvršila izoliranje vertikalnih zidov. Mestna občina torej ne bo imela nobene škode in nobenih stroškov.

O računskem sklepu regulacijske zaklada za leto 1900. je poročal obč. svet. dr.

Starč. Dohodkov je bilo 71.000 K, stroškov za nakup hiš in stavišč je bilo 64.000 K. Vrednost vseh iz tega zaklada nakupljenih hiš in stavišč znaša 1.242.843 K. V gotovini znaša zaklad 38.000 K. Računski sklep se je odobril.

Na mesto umrlega Josipa Križaja je bil po poročilu obč. svet. Plantana izvoljen okrajnim načelnikom za poljansko predmestje g. okrajni glavar v pokoju Gustav dell Cott.

Želji poveljništva pešpolka št. 27., da se polože v dveh stanovanjih pehotne vojašnice nova tla iz hrastovih deščic, ker so sedanja tla slaba, se je ugodilo in v ta namen dovolilo 1243 kron. (Poročevalec Senekovič)

O otvoritvi Miklošičeve ceste in naprave kanala od justičnega poslopja do Ljubljane je poročal obč. svet. dr. Starč. Vlada hoče prispevati 10.000 K. Sklenilo se je otvoriti takoj Miklošičevo cesto. Stroški za cesto nahajajo pokritje v posojilu za cestne namene. Stroški za kanal so preračunjeni na 60.000 K. Naročilo se je magistratu zgradbo kanalov takoj razpisati s pogojem, da mora biti glavni kanal v treh mesecih gotov, sicer plača stavbenik vsak dan globe 50 K.

Glede odvodnjevalnih kanalov pri šentjakobski šoli je poročal obč. svet. Žužek. Ti kanali so potrebni, ker se iz podzemskih izvirkov staka voda v kleti. Sklenilo se je napraviti kanal, in je bil dovoljen dotični kredit.

Po poročilu istega poročevalca se je za napravo osmih kandelabrov na novem cesar Franc Jožefovem mostu dovolilo 3700 kron. Delo izvrši Žabkar. — Dalje se je sklenilo, nabaviti za novi most dve spominske ploči, kar bo veljalo 2800 K, morda pa tudi le 2400 K, ker je Samassa obljubil, da jih napravi kar mogoče po ceni. — Za nekatere poprave v podturnski graščini se je dovolilo 768 K.

Glede uredbe okolice projektovanega novega poslopja za drugo državno gimnazijo je poročevalec predlagal, naj se sklene naznaniti vladi, da se ne opusti projektovane ceste mej Mahrovo hišo in novo gimnazijo od Šolskega drevoreda na Vodnikov trg.

Obč. svet. dr. Starč se je izrekel zoper ta predlog, ker je ta cesta popolnoma nepotrebna, veljala pa bo veliko denarja. Vlada ne prosi za parcelacijo, obč. svet jo le usiljuje, valed tega ne bo dobiti nič sveta zastonj.

Obč. svet. dr. Tavčar je vprašal, koliko bo veljala ta zakotna ulica. Stavbni odsek misli, da bo erar svet brezplačno odstopil, da se gre za parcelacijo. Tega vam ne prizna nobena instanca. To cesto bo morala občina na vsak način plačati. Le kadar se nezazidani prostori razdele na stavišča, se gre za parcelacijo, kar v tem slučaju ni. Ako so stroški neprimerno visoki, naj se cesta opusti. Erar hoče napraviti vrt, ki bo gotovo lepši kakor zakotna ulica.

Župan je rekel, da naprava ceste ne bo nič veljala, ker se poruši poslopje in se tisto porabi. Vlada je sama nekako priznala, da se svet parcelira, in obč. svet sploh ne prizna, da bi se v takem slučaju moral za javne namene potrebni svet odkupiti.

Obč. svet. Velkavrh se je zavzel za odsek predlog, obč. svet. dr. Požar pa je govoril za opustitev ceste. Obč. svetnik Prosenec je izrekel, da tedaj, predno se je most zidal, bi bil tudi on za to cesto, sedaj pa je ta cesta nepotrebna. Poročevalec je zagovarjal svoj predlog, trdeč, da se tu po lastnem vladnem priznanju gre za parcelacijo, in da mora vlada prostor za cesto brezplačno odstopiti. Cesta je potrebna iz prometnih ozirov.

Pri glasovanju je bil sprejet predlog dr. Starčeta, da se cesta opusti. Na to je obč. svet. dr. Tavčar priporočal resolucijo, s katero se vladi na srce polaga, da gimnazijo priklopi k Mahrovi hiši, in da sprejda napravi vrt. Župan in poročevalec sta priporočala dr. Tavčarjevo resolucijo, želeč, da bi se formulirala kot predlog.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je predlagal, naj se zahteva, da se napravijo novi načrti in naj se zida v strnenem sistemu. Obč. svet. dr. Tavčar je rekel, da ne bi zavzel tako ostrega stališča, saj daje vlada sama sebi stavbeno dovoljenje. Zategadelj vzdržuje svojo resolucijo in se izreka zoper podžupanov predlog. Poročevalec Žužek je rekel, da se je že sklenilo opustiti cesto

in določiti strneni sistem, da pa se vlada s Semeniških ulic ni skoro nič umaknila.

Pri glasovanju je bil podžupanov predlog odklonjen in sprejeta resolucija dr. Tavčarja.

Poročilo o delovanju ljubljanskega gasilnega društva v drugem četrtletju 1901. je bilo odobreno. Izključenih članov nihče ne pogreša, pač pa vlada sedaj v društvu lepa disciplina. (Poročevalec podžupan dr. vitez Bleiweis). Župan je pripomnil, da so izključeni člani vložili pritožbo na dež. vlado, ta pa je pritožbo odbila.

Po poročilu istega poročevalca se je delokrog mestne posredovalnice za delo in službe provizorno raztegnil tudi na posredovanje stanovanj za letovišča, in sicer za celo deželo.

Obč. svet. dr. Tavčar je rekel, da se s tem presega delokrog posredovalnice. Ta je dobrodelen zavod, ne spekulativen. Tu se hoče začeti posredovati za boljše stanove. Za te pa se ne smejo rabiti mestna sredstva. Za delavce smo pripravljene kaj žrtvovati, za bogatine pa ne.

Tem izvajanjem je pritrdil obč. svet. Kozak.

Župan je pojasnil, da je bil na Dunaju shod zastopnikov vseh posredovalnic. Ta shod je sklenil razširiti posredovanja tudi na stanovanja.

Podžupan je rekel, da se bo posredovalnica še v naprej pred vsem bavila s posredovanjem dela, a mimogrede se lahko tudi bavi s posredovanjem stanovanj.

Sprejet je bil odsekov predlog.

Za nakup sveta Ilije Predoviča na Poljanski in Mesarski cesti se je dovolilo 2000 kron. Če Predovič ponudbe ne sprejme, naj se svet eksproprijira. (Poroč. dr. Starč).

Obč. svet. dr. Kušar je poročal o ponudbi mestne hranilnice glede nakupa nekoč Vilharjevega sveta na voglu Frančiškanskih ulic. Sklenilo se je prodati svet mestni hranilnici za 18.428 K.

Ostale točke dnevnega reda so se rešile v tajni seji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. julija.

— Osebnosti. Deželni predsednik baron Hein je šel za nekaj tednov na dopust, in sicer na Koroško.

— Iz Št. Vida nad Ljubljano se nam piše: Kakor znano, je Št. Vid jedna najklerikalnejših vasi, zato pa najdemo le redko sejane ljudi, s katerimi bi si upali odkrito besedo govoriti, pa bodi to v privatni hiši ali v gostilni s priprostim kmetom mizarjem ali gostilničarjem. Od nog do glave je domalega vse klerikalno, zato pa tudi od nog do glave vse hinavsko, zavistno, sploh obdarjeno z enakimi pridevniki. Jedino pri Kraljiči čita se v gostilniških prostorih „Slovenski Narod“, zato pa je tudi ta hiša od tukajšnje duhovščine prokleta. Pa naj bi jo duhovščina že preklinjala, kolikor jej ljubo in drago, to pa bi s stališča katoliške vere lahko opustila, da neukemu ali neinformiranemu ljudstvu ne obeša smešnosti, kakoršna se je čula včeraj iz ust neke gospodične, idočé mimo restavracije: „Der Herr hat gesagt, wir dürfen nicht hinein gehen, da sind nicht katholische Leute“. Restavrator nikakor ne joka za klerikalnimi gosti, saj so skrajno redki v Št. Vidu, gotovo pa mu ne more biti všeč, ako ga katoliška duhovščina na tako podel način obira pri ljudstvu, naša katoliška duhovščina, koje vodilna ideja po Kristovem reku bi morala biti: Ljubi svojega bližnjega. Kar se pač tiče vere v edino pravega Boga — pa naj se potruži duhovščina direktno s spreobrnjenjem, morebiti bi še duhovščina pri tej priliki kaj profitirala.

— Ljudsko štetje v Gradcu. Sedaj se je razglasil uspeh zadnjega ljudskega štetja v Gradcu. Mesto ima 138 080 prebivalcev. Mej temi so našli 742, čitaj: sedemsto dvainštirideset Slovencev. V Gradcu kjer je najmanj 15.000 Slovencev, kjer v gotovih lokalih niti nemške besede ne slišiš, v Gradcu, kjer sta dve tretjini vseh poslov slovenske narodnosti, so našli 842 Slovencev. Toliko jih je skoro v vsaki ulici. Že za časa ljudskega štetja smo opozorjali, kako nasilno se je postopalo, izid ljudskega štetja pa priča, da se je tako nesramno goljufalo, da si kaj takega niti misliti ni bilo mogoče.

— **Koncert hrvaških in slovenskih abiturijentov in abiturijentinj.** Že nekaj let sem napravljajo abiturijenti in abiturijentije tukajšnjega učiteljskega po dovršenih študijah koncerte in veselice v prid učiteljskemu konvikt in družbi sv. Cirila in Metoda. Na pragu nove življenske epohe stoje, čutijo ti mladi ljudje potrebo še enkrat se sestati in v pesmih duška dati svojim navdušenim čutilom. Letos so se slovenskim abiturijentom pridružili tudi tovariši in tovarišice iz Zagreba. V sredo zvečer — kakor smo že na kratko poročali — so se zbrali v veliki dvorani „Narodnega doma“ in pod vodstvom g. Beniškega napravili došlim poslušalcem prav lep večer. Žalibog, da je bil koncert jako slabo obiskan; pogrešalo se je mnogo, mnogo ljudi, katerih nekaka moralna dolžnost bi bila prisostvovati koncertu in s tem krepiti navdušenje v življenje stopajočih mladenčev in mladenk. Pač pa smo videli g. deželnega predsednika, barona Heina, vladnega svetnika Kalteneggerja, deželnega nadzornika Hubada, ravnatelja Senekoviča, več gg. profesorjev itd. Program se je začel s prologom, katerega je sestavil in govoril g. Zmagoslav Jamšek. Deklamator je govoril prolog navdušeno in s pravim temperamentom; da ni ostal brez vtiska, je kazal aplavz, katerega so vzbudile lepeglasne besede. Takoj po prelogu so zapele pevke in pevci cesarsko himno, katero je občinstvo stoji poslušalo. Prav ugajalo nam je, da so naslednje tri točke programa sledile druga za drugo brez dolgočasnih pavz. Zapele so se tri pesmi za mešan zbor: Nedvedova: „Oblakom“, Mendelssohnovo „Slovo od gozda“ in Padovacova „Vse mine“. Ob teh deloma precej težkih skladbah je zbor pokazal, da ima spretne in dobro izurjene pevke in pevce, kateri gotovo niso bili prvokrat na odru. Preverjeni smo, da bodo vedno uneti za glasbo, ter da bodo gotovo vedno razširjali to srca blažečo umetnost med narodom. Tudi naslednje tri točke, katere je proizvajal g. učitelj Vrabl, vršile so se naglo druga za drugo. Ta znani, izborni pevec je zapel Schubertovo „Vera in pomlad“, Procházekovo „Kaj bi te vprašal“ in Pahorjevo „En starček je živel“. Schubertova skladba je gotovo prav krasna; to pove nam že skladateljevo ime; tudi Procházekova pesem je lepa in je napravila lep utisk; toda obe te dve je prekosila naša narodna „En starček je živel“. G. Vrabl je v sredo dokazal, da sodijo tudi naše priproste narodne pesmi v koncertno dvorano, in da zamorejo tam prav uspešno tekmovali z domačimi in tujimi umetnimi pesmami. Seveda se mora pesem tako peti, kakor jo je pel g. Vrabl, tako čustveno, s tako izbornim prednašanjem, kakoršnjega ima ta pevec. „En starček je živel“ je povzročil ploskanje, katero ni prej ponehalo, dokler se ni pesem ponovila. K sklepu se je pel „Venec Vodnikovih pesmi“. Ta znana skladba napravi vedno efekt, tudi ta večer je občinstvo z užitkom sledilo vsem točkam, iz katerih sestoji. Skladba ni lahka in treba je izurjenega zbora, da jo proizvaja. Ta večer se je abiturijentom in abiturijentinjam prav dobro posrečila, vse je šlo gladko, tudi najtežje točke. Prav vro je pel kvartet, kateri je še posebej pokazal, kako vrle pevske moči se dobe med učiteljskimi. Po končanem vsopredu se je razvil živahen ples, pri katerem so se odlikovale zlasti gđone. abiturijentije, mej katerimi je bilo dokaj lepih in izvrstnih plesalk. Prvo četvorko je plesalo 34 parov pod vodstvom g. Kende. Dvorana je bila okrašena z zelenjem, na odru pa je bil med dekoracijami postavljen cesarjev doprni kip. Veselica se je izvršila torej prav častno ter gre prirediteljem vse priznanje.

— **Letni izpiti „Glasbene Matice“.** Dodatno k poročilu o nastopu učenk in učencev višjih razredov nam je še poročati o javnih izpitih nižjih razredov, ki so se vršili tri dni pred veliko javno produkcijo. Tudi ti izpiti, ki so bili v dvorani „Glasbene Matice“, so bili zanimivi v marsikaterem oziru in so pokazali, da se od prvih početkov naprej goji v „Glasbeni Matici“ prav resno glasbo v različnih strokah: Splošna muzikalna teorija, pouk o harmoniji in kontrapunetu, glasovir, violina in solopetja. V vseh razredih so pokazali vsi učenci, od prvencev začenši naprej svojemu letniku primerno znanje, razumevanje glasbe in v daljnih razredih vedno rastoče lepo napredovanje,

kar je dokaz temeljitega poučevanja. V apodubdo, da se potrudijo skoro doseči svoje že do višje ali najvišje stopinje dovršenosti dosele tovarišice in tovariše, ki so tako častno nastopali pri javni produkciji, naj omenimo iz velike množice učencev nižjih in srednjih razredov, nekatere, ki so pokazali posebno nadarjenost in opravičujejo do najlepših nad. Ti so iz klavirske šole: Bevec, Brunet, Hannš, Kožlin, Meden, Podkrajšek, Soos, Stritof, Šušteršič, Trošt, Vidmar, Zupan, Železnikar; iz vijolinske šole: Božič, Dežela, Gerbič, Karlin, Kovač, Sturm, Tome. Izmej učenk prvih razredov solopetja so se odlikovale z lepimi glasovi in nežnim prednašanjem gđ. Sinzl (pesni Schumanova in Nedvedova), g. Kniffo (arija iz Händlovega Rinalda), g. Završan, ki je s polnim, lepim glasom zapel Vilharjev „Kam?“ in R. Savinovo „Poslednje pismo“. Glasno odbravanje je vzbujala tudi gđ. Veršaceva, ki je pela arijo iz „Čarostrelca“ in arijo paža iz „Figarove svatbe“ prav ljubko. Pouka v harmoniji v I. letniku se je udeležilo 6 učenk in učencev; v II. letniku (harmonije in kontrapunkta) 5 učencev, ki so vsi pokazali, da popolnoma pojmiyo in obvladujejo učno stvarino, pouk o akordih, modulaciji in točno izvajanje vaj v generalbasu. Tako so tudi pri teh izpitih bili uspehi skoz in skoz povoljni, in smo si šteli v prijetno dolžnost, da smo jih omenili, ker le tako je podoba o blagodejnem delovanju naše vrle „Glasbene Matice“ popolna.

— **Cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola** je sklenila dne 13. julija šolsko leto s primerno slavnostjo. Po običajni zahvalni službi so se zbrale gojenke ob navzočnosti učiteljskega osebja in mnogih roditeljev v ozaljšani šolski dvorani. Po daljšem nagovoru, v katerem je zlasti odhajajoče tretjeletnice izpodbujal k zvestobi do Boga, vladarja in svojega naroda, je razdelil ravnatelj gojenkam šolska izpričevala. V lepih besedah se je potem poslovila v imenu svojih koleginj od priljubljenega zavoda gđna Vera Veršecova. Zahvalila je najprej vse one činitelje, ki so pripomogli ta prepotrebni zavod ustanoviti, na katerem so se toliko lepega in koristnega za življenje naučile; imenoma: g. Gorupa, g. župana Iv. Hribarja, kuratorij, zlasti pa ravnatelja in učitelstvo za večletni pouk, potem pa izpodbujala svoje kolegince, da ostanejo zveste naukom in načelom, ki so se jih navzele na tej šoli, ravno tako zveste in udane pa še nadalje zavodu, ki ga morajo sedaj zapustiti. Ginjene so se potem poslovile tretjeletnice od svojega takorekoč drugega doma. — Zavod, ki se od leta do leta lepše razvija, je štel koncem tega šolskega leta 85 gojenk v treh letnikih. Prejelo je 27 gojenk prvi red z odliko, 54 prvi red, 3 gojenke drugi red, dočim je ostala jedna gojenka zaradi bolezni neizprašana. Gosp. Josipa Gorupa štipendije je uživalo 13 gojenk. Zavod je oskrbljen s šolsko knjižnico in drugimi potrebnimi učnimi pripomočki, ki so se tudi v preteklem šolskem letu znatno pomnožili. Poučevalo je na zavodu z ravnateljem vred 14 profesorjev, učiteljev in učiteljic. Ob vseh dinastično-patriotičnih praznikih se je udeleževala šola skupne službe božje; takisto se je tudi začelo šolsko leto in končalo vsako poletje s skupno sv. mašo. Trikrat so šle gojenke skupno k izpovedi in sv. obhajilu. — Za prihodnje šolsko leto se bo vpisovalo dne 16. in 17. septembra od 9. do 12. ure dopoldne v ravnateljevi pisarni (Gospoke ulice št. 8.) Sprejemajo se pa v I. letnik deklice, ki dopolnijo vsaj do konca t. l. 14. leto in so dovršile 8. razred kake ljudske ali 3. razred meščanske šole, ali če dokažejo — ako še nimajo toliko šol — dovoljno znanje slovenskega in nemškega jezika in računstva v posebnem sprejemnem izpitu. Vsa natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole, med počitnicami do 15. septembra le pismeno.

— **Poljudna predavanja.** Priobčilo o poljudnih predavanjih v številki z dne 15. t. m. popolniti je v toliko, da se je iz tehniške vede privzel tudi pouk o elektriki kot predmet predavanj, to pa zato, ker je z ozirom na elektriške naprave v Ljubljani važno, da širše občinstvo spozna vsaj osnovne nauke iz te stroke.

— **Slovensko akademsko ferijalno društvo „Sava“** ima v soboto dne 27. julija t. l. svojo I. izredni občni zbor. Lokal:

Auerjeva gostilna Wolfve ulice. Začetek ob 8. uri. Na dnevnem redu je važno vitalno vprašanje, zato pozivlja odbor vse brate Savane, da se gotovo in polnoštevilno udeležijo tega občnega zbora.

— **Sestanek trgovskih pomočnikov.** V društvenih prostorih slovenskega trgovskega društva „Merkur“ se vrši danes redni sestanek členov, h kateremu se vabijo vsi trgovski pomočniki.

— **Koncert „pri Francelj“.** Na vrtu dobroznane gostilne Fr. Oblaka, p. d. „pri Francelju“ na Tržaški cesti, bo v nedeljo koncert, pri katerem sodelujejo tamburaši viškoglinške čitalnice.

— **K slavnosti prostovoljnega gasilnega društva v Škofjiloki** dne 4. avg. t. l. oglasilo je do sedaj že nekaj bratskih društev svojo udeležbo. Ona društva, katera se nameravajo udeležiti slavnosti, in katera se do sedaj še niso zglasila, naj blagovolijo vsaj do 25. t. m. poročati odboru število čestitih udeležencev, da mu bode moči pravočasno potrebno ukreniti glede skupnega obeda, oziroma banketa in sploh vsestransko zadovoljiti čestite udeležence.

— **II. bistriške-trnovska čitalnica** priredi na korist šolske mladine dne 21. julija 1901 v prostorih hotela „Ilirija“ koncert z jako raznovrstnim vsopredom. Glasbene točke izvaja postojnski salonski orkester. Začetek točno ob polu 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 krono, za družino 2 kroni.

— **Letno poročilo II. mestne petrazredne deške ljudske šole**, obrtne pripravnice in šolske delarne v Ljubljani na koncu šolskega leta 1900/1901. Učiteljskega osebja je bilo tekom leta 12. Iz statističnega pregleda se vidi: Učencev je bilo koncem leta 638, vsi rimokatoliške vere, 634 jih je bilo slovenskih, 1 nemškega, 3 pa drugih jezikov. V Ljubljani jih stanuje 615, zunaj Ljubljane pa 23. Za višji razred sposobnih je 494, nesposobnih pa 138, tako da je 21,6% nesposobnih. Celo ukovino je plačalo 23, polovico 17 učencev, 598 pa ni plačalo nebone ukovine. V poštno hranilnico je vložilo 144 dečkov 2037 kron. Za vstop v srednje šole sta se ogasila 102. Knjižnica za šolsko mladino je štela koncem leta 1207 knjig, učiteljska pa 382 knjig. — Šola je imela 2 prva, 2 druga, 3 tretje, 3 četrte in 1 peti razred, skupaj 11 razredov.

— **Meščanska godba** priredi jutri s oboto zvečer na vrtu Hafnerjeve pivarne koncert za člane, ki so vstopnine prosti. Nečlani plačajo 20 kr. vstopnine. Včerajšnji koncert, pri katerem je godba svirala na godala, je bil prav dobro obiskan in je bilo občinstvo z izvajanjem zanimivega vsopreda jako zadovoljno.

— **Konj splasil.** Posestnica M. D. z Iga pripeljala je danes dopoldne čez Marjin trg prazen tovaren voz. Najedenkrat se utrga verižica, s katero je konj na oje pripet, voz se opoteče, konj se splaši in zdrija po sv. Petra cesti. Žena je držala konja za vajeti in tekla nekaj časa s konjem, potem pa je padla in sta jej šli zadnji kolesi čez nogo. Konj se je sam ustavil.

— **V samih spodnjih hlačah** je letal ponoči po mestu pekovski vajenec I. F. Ušel je iz pekarne, ker sta ga mojster in pomočnik baje pretepla.

— **Nezgoda.** Ivan Jeran, trgovski učenec, stanujoč v Kolizeju, izposodil si je včeraj popoldne pri G. Speilu kolo in se je hotel odpeljati iz mesta. Na Franca Josipa cesti odpade najedenkrat bicikelnu sprednje kolo in on pade na hodnik. Poškodoval se je na obrazu znatno. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

— **Cirkus Zavatta**, to je oddelek tega ljudskega cirkusa, prične jutri soboto svoje predstave v Latermanovem drevoredu. Več je razvidno iz lepakov.

* **Ljubavna tragedija učiteljice.** V ponedeljek zvečer ob 10. uri se je ustrelila v Berislavičevi ulici v Zagrebu na cesti pred hišo štev. 14 učiteljica iz Varaždina, Slava Srkulj. Mlado, lepo in simpatično dekle je imelo že več let ljubavno razmerje s pisateljem in urednikom klerikalne „Hrvatske“, dr. Tresić-Pavičićem, sedaj pa jo je hotel ljubimec ostaviti, oziroma se ni hotel poročiti z njo, dasi je bil dolžan to storiti, ker je bila učiteljica v blagoslovljenem stanu. Podtikal jej je, da ima poleg njega ljubavno razmerje tudi z nekim visokim uradnikom ter jej radi tega uprižarjal večkrat neprijetne scene, a to baje

le radi tega, da bi jo tem lažje ostavil. Gospica S. je bila baje precej premožna, imela je hišo, in je prejšnje čase tudi izdatno podpirala svojega ljubimca, kateri jej je že davno obljubil, da jo poroči. Ker tega ni hotel storiti, in se je tudi sicer čudno rezervirano vedel proti njej, mu je grozila, da si konča življenje, a on se ni zmenil za to. V ponedeljek zvečer je bil Tresić še pri gđ. Srkulj ter se z njo razprl. Nato je tekla učiteljica na ulico, Tresić pa je šel v svojo gostilno. Kmalu nato pa se je učiteljica ustrelila. Dr. Tresića so zaprli. — Hrvatski listi so pisali, da je bil Tresić zaprt radi tega, ker je nepoštenim načinom izvalil iz pokojnice več denarja ter jo nagovarjal, naj zatara plod svoje ljubezni. Pokojnica je v svoji oporoki naročila dr. Franku, naj po pismih dr. Tresića razkrije pravi značaj Tresića. Zdravniška preiskava telesa pokojnice pa je dognala, da ni bila nikdar noseča in da je bila docela zdrava, dasiravno je Tresić trdil, da je dobil pri svoji ljubici neko bolezen. Pogreb učiteljice Srkuljeve je bil sijajen. Vdeležilo se ga je zlasti ogromno žensk. Na grobu je govorila neka učiteljica ter proklela Tresića, obžaluj, da igra tak človek med Hrvati veliko vlogo. Včeraj popoldne ob 1. so Tresića izpustili iz zapor. Uredništvo „Hrvatske“ je prevzel bajé dr. Harambašić.

* **Tolstoj bolan.** Slavnemu ruskemu pisatelju pojemajo moči vsled večletnega žledočnega katarja. Zlasti krč ga jako muči. V Jasni Poljani je dan na dan mnogo Tolstojevih prijateljev, kateri prihajajo na obisk k bolnemu pisatelju.

* **Maksim Gorkij.** Kakor poročajo iz Peterburga, je Maksim Gorkij že skoro ozdravel. Sedaj piše neko dramo, katera bo kmalu končana. Konca njegove novele „Tri“, katere glavni del je izšel v listu „Žizn“, ne sme omenjeni list natisniti, ker ga je cenzura za vedno prepovedala. Gorkij hoče priobčiti ta konec v kakem provincialnem časopisu.

* **Z zdravili zastrupil.** Na Dunaju v bolnišnici cesarice Elizabete je umrl nedavno vsled zastrupljenja jurist J. Očkerl. Bolel ga je že dalje časa vrat, zato je grgal znani Calium chloricum, ki se splošno uporablja proti vratobolu. Mesto da bi pljunil Očkerl strupena zdravilo ven, ga je večkrat povžil in se je vsled tega zastrupil. — Tudi slavni igralec Mitterwurzer se je na ta način zastrupil.

* **Umor in samomor.** Iz Budimpešte javljajo, da je obiskal nedavno od svoje žene ločeni Josip Haksbacher svojo soprogo, katera je bila blagajničarka v neki prodajalni. Haksbacher je prosil ženo, naj se vrne k njemu, a ker ga ni hotela uslišati, je ustrelil dvakrat v vanjo, da je takoj mrtva obležala. Potem je ustrelil še vase, a se je le neznatno ranil. Redarstvo je moralo morilca takorekoč iztrgati iz rok razjarjenega ljudstva, katero ga je hotelo na mestu linčati.

* **Odvetnik umoril deklico.** V Rimu je živel odvetnik Alfano že dve leti z lepim, mladim dekletom, katerega je nad vse ljubil. Dekletu pa ni bilo toliko zanj; nekega dne se je odločilo, da ostavi svojega ljubimca. Ubežala je res, a odvetnik jo je došel na cesti ter jo ustrelil. Potem se je dal brez vsacega ugovora zapreti.

Književnost.

— „**Popotnik**“. Pedagoški in znanstven list ima v št. 7. tole vsebino: Karol Kveder: Tolstega moralna filozofija in krščanstvo. Zaščitnikom Levčevega pravopisa v prevdarek. Fr. Svetič: Preosnova srednjih šol na Francoskem. Iv. Šega: Pedagoški utrinki. Književno poročilo. Razgled. Listek — Pedagoški paberki.

— „**Sokolstvu Zlatá Praha**“. Pod tem naslovom izide v znanem Ottovem založništvu spomenica o četrtem vsesokolskem shodu, ki se je vršil v zadnjih dneh junija letošnjega leta v Pragi. Razen besedila bode obsegala knjiga 77 ilustracij, kažočih vse znamenitejšje trenutke slavnosti. Knjiga bode lep spomenik onih veličastnih pretresljivih prizorov, ki gotovo nikomur, ki jim je bil priča, ne izginejo nikdar iz spomina. Priporočamo knjigo vsem slovenskim krogom, zlasti pa slovenskim udeležencem 4 vsesokolskega shoda. Naroča se pri L. Schwenknerju v Ljubljani po 1 K odnosno s poštino vred po 1 K 10 h.

